

Izhaja ob 4 zjutraj.

Štane celoletno . . . 180 K
 mesečno 15
 za zased. ozemlje 300
 za tuzemstvo . . . 40c

Oglasi za vsak mm višine
 stolpca (58 mm) 2 K
 mali oglasi do 30 mm
 stolpca (58 mm) . . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/2
 Telefon št. 72

Upravištvo:

Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 36

Račun kr. pošt. ček. urada
 šte. 11.842

Ljubljana, 9. decembra.

Čim so se klerikalci podirli nade na uresničenje njihove slovenske avtonomije in se je sam voditelj SLS odrekal klerikalnega vztrajnega načrta, so pričeli iskati drugo Arhimedovo točko, s katere bi mogli dvigniti ustavo v zrak. Če mesec je bil znan v glavnih obrisih ustavnih projektov ministra Markovića, ki tvori osnovo zaključkov ministrskega sveta, po njem je načelstvo SLS izdelalo svoje spreminjavalne predloge glede avtonomije. Šele sedaj, ko so ti predlogi padli, je postal ustavni načrt izdelek črne protijudske reakcije, in ustavne določbe, proti katerim naši klerikalci po preje niso črhali besedice, so naenkrat brezpogojno nesprejemljive. Klerikalna taktika je prozorna. Izjavljala bi rada vtis, da se pripravljajo Jugoslaviji ustava, ki bo ustvarila nekako prikrito absolutistično monarhijo. Cilj te taktike se da otipati. Reči pa moramo, da je Jugoslavija, kar se njenega značaja kot monarhije tiče, tako moderna, kakor nobena druga država.

V ustavnem načrtu je naša država proglašena kot parlamentarna monarhija. Ta pojem moderne monarhije z vsemi posledicami je tu prvič zakonito uveden. Jugoslovanski ministrski svet bo v bistvu le odbor parlamenta, to je ožja izvršilna ljudskega zastopa. Res ima kralj formalno pravico postavljati ministre, toda dejansko je vezan na predloge večine parlamenta, ki polom svojih zaupnikov prevzame vladno. Ker je vsako dejanje kralja kot predstavitelja državne moči vezano na podpis, to je pristane odgovornega ministra, je jasno, da je s tem kralj kot predstavitelj državne suverenitete vezan na voljo večine ljudskega zastopstva. Ta volja se uveljavlja baš tudi tam, kjer je v takozvanih ustavnih monarhijah kralj v izvestnih svojih funkcijah postavljen izven njenega dosega: pri napovedi vojne in zaključanju miru, pri izvrševanju vrhovnega poveljstva nad oboroženo silo in celo pri izvrševanju milosti. Nobeden kraljev akt nimajo veljave niti se ne more izvršiti, ako ga ni podpisal odgovorni minister, ki po principu parlamentarnega sistema ni nič drugega nego zastopnik parlamenta. Velike odločitve kakor je n. pr. napoved vojne so izrecno vezane na predhodno odobrenje parlamenta, izjemni izredni slučaj direktnega napada ali napovedi vojne s strani druge države, v katerem je izbruh vojne itak neodvisen od volje parlamenta. Isto načelo velja za mednarodne pogodbe. Tudi tu je njih ratifikacija odvisna od zaključka narodnega predstavništva, sklepanje pogodb pa je itak v rokah odgovorne vlade. Izvzeti so čisto politični sporazumi: pogodbe torej, ki državi ne morejo naložiti nobenih trajnih obremenitev. V zmislu parlamentarnega sistema izključuje ustava možnost izločitve parlamenta za daljšo dobo. S pristankom parlamenta odnosno njegovih pooblaščenec, ministrov, sme sicer kralj parlament odgoditi in ga razpustiti, ali ustava določuje rok, v katerem ljudsko zastopstvo skoraj avtomatično zopet nadaljuje svoje delo. Že iz teh podatkov je torej jasno razvidno, da je jugoslovanski kralj povsem nekaj drugega nego so bili vladarji starih predvojnih monarhij in reči moramo, da ima mnogo bolj omejene pravice, nego predsednik francoske republike, da o predsedniku Zedinjenih držav niti ne govorimo.

Ustavni načrt je osvojil dvodomni sistem. Mi smo iz praktičnih razlogov, ker se je treba izogniti vsakemu oviranju naglega in naprednega legislativnega dela za enodomno načelo. Ne vidimo pa posebnega reakcionarstva v tem, ako se poleg zbornice poslanca ostavi zboru-

Krvavi boji s komunisti v Pragi.

Praga, 9. dec. ob 10. zv. (Izv.) Delavski dom v Pragi je v trenutku požarišče krvavih bojov, kakor znano, je zahtevalo sodišče od komunistov, da ga izroče večinskim socialistom, čemer pa so se komunisti odločno uprli in izjavili, da ga bodo branili do skrajnosti. Danes zvečer je popolnoma nepričakovano prišla pred Delavski dom policija z orožniki z namenom, da ga zasede s silo in pripomore tako razsedbi do veljave. Komunisti — okoli 50 po številu — ki so bili v hiši in bili obveščeni o prihajanju policije in orožništva, so se zabarikadirali in sprejeli došlece s kamenjem. Razvil se je boj, tekoma katerega sta bila dva orožnika težko ranjena, dočim število žrtev komunistov še ni znano. Končno je policija skupno z orožniki zavzela Delavski dom z nasokom. Takoj, ko se je raznesla po mestu vest o dogodkih pred Delavskim domom, so delavske mase, posebej iz Žižkova, pričele drveti v notranje mesto, hitre ogroženim tovarišem na pomoč. Trenotno je z

orožniki ožjena policija še vedno kos ravalu. Koliko časa bo to trajalo, pa se ne ve. V poznih večernih urah je vrh tega pripela v Prago vest, da se je iz Kladna več sto stotijev s posebnim vlakom odpeljalo v Prago, kjer pa so bili ustavljeni tik pred mestom in skušajo priti sedaj v mesto peš ali pa z avtomobili.

Iz Kladna se javlja, da so se z ozirom na dogodke v Pragi takoj zbrali zaupniki tamkajšnjega delavstva in sklenili proglašiti splošno rudarsko stavko. Odpočlali so še tekoma večera tozadeven avizo v Moravsko Ostravo in Mosty. Splošno rudarska stavka se prične jutri.

Praga, 9. decembra, ob 11. uri zvečer. (Izvirno). Ravno kar se slišati izpred Delavskega doma streljanje pušk. V mestu vlada mrzlična razburjenost.

Praga, 10. decembra, ob pol 1. uri je policija z veliko atako razglašala množico. Mnogo ranjenih. Moravska Ostrava je odklonila štrajk.

Odmevi Radićeve skupščine. Sprememba režima na Hrvaškem.

Beograd, 9. dec. (Izv.) Ministrski svet je imel danes dopoldne sejo, na kateri se je razpravljalo o včerajšnjih dogodkih v Zagrebu in o konsekvencah, ki se vsiljujejo odgovornim državnikom z ozirom na posledice, ki jih je rodil dosedanj hrvatski režim. Velika večina ministrskega sveta se strinja v tem, da je v hrvatski upravi potrebna takojšnja korenita remedura. Odstop bana Laginje je sklenjena stvar. Išče se naslednik, ki nudi dovolj garancij, da bo s trezno in večjo roko obvladal situacijo. Imenovanje novega bana se bo izvršilo najbrž že v jutrišnji ministrski seji. Pooblaščen od glavnega odbora demokratske stranke so izjavili demokratski ministri, da odklanjajo vsako odgovornost, ako se odlašja z razčiščenjem situacije in prepusti vso deželo neveščim rokam sedanjega bana.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) V radikalnih političnih krogih se je imenovalo kot naslednika dr. Laginje ime nekdanjega bana dr. Mihalovića, a ta kandidatura je takoj propadla. Mihalovića namreč ne smatrajo za dovolj sposobnega in energičnega, da bi v teh resnih časih sedel na tako važnem mestu. V ospredju stoji sedaj oseba senatorjev, z višjo kvalifikacijo svojih članov, pod pogojem, da se i ta zbornica voli na temelju splošne in enake volilne pravice. Dopusčamo tudi, da se konstruira senat kot nekaka gospodarska zbornica, akoravno ga je v tej obliki ravno težko spraviti v sklad demokratske ustave. (Avstrijanci ga imajo) kakor se nam zdi oblika, za katero se je odločila večina ministrskega sveta s stališča državnega edinstva pogrešna, ker ima sestava senata pokrajinsko obilježje. Glavno pa je, in to tudi ustavni načrt uveljavlja, da pripada v legislativnem delu glavna in zadnja beseda vedno zbornici poslancev. Glede ustavnih garancij je osvojil vladni projekt splošno veljavna načela. Razširil pa jih je z važno določbo, ki daje državljanu pravico ne le pritožbe proti državnim in samoupravnim organom, temveč direktne tožbe proti tem organom pred rednimi sodišči.

To je na brzo roko nekaj splošno zanimivih konstatacij iz ustavnega projekta, ki pa po našem mnenju dovolj osvetljujejo gonjo pravega črnega reakcionarstva proti »reakcionarnim tendencam«¹ bodoče jugoslovanske ustave,

znane zagrebskega učenjaka, ki bi bil za vse stranke akceptabel.

Beograd, 9. dec. (Izv.) Ves Beograd razpravlja danes samo o dogodkih v Zagrebu. Dočim nekateri zahtevajo, naj nastopi vlada z energičnimi sredstvi proti Radiću, Drinkoviću in Kovačeviću, stoji drugi na stališču, naj vlada dovoli Radiću da zavlada v onih krajih, ki so se izjavili zanj in da naj proglašijo beograjskih krogih vlada veliko nezadovoljstvo z banom in obema ministrima zajednice, katerim se očita, da so neodgovorni za položaj na Hrvaškem, češ da so namenoma napadno obveščali vladno. Danes ob 10. uri dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, ki je razpravljala o položaju na Hrvaškem.

Zagreb, 9. dec. (Izv.) Vsi današnji listi so bili zaradi poročil o Radićevem kongresu zaplenjeni. Zaplenjeni so bili posebno oni deli Radićevega govora, kjer govori o pravu naroda na revolucijo in grozi z ostrimi kroglicami V »Riječi«² je zapenjen iz uvodnika oni del, kjer se parafrazirajo zaključki Radićevega kongresa.

Novi predsednik avstrijske republike.

Dunaj, 9. decembra. (Izv.) Danes ob pol 5. uri pop. se je nadaljevala včeraj pozno zvečer prekinjena seja Bundesversammlung za volitev Bundesprezidenta. Vršilo se je pomenko glasovanje. Zborniški predsednik dr. Weiskirchner je po izvršitvi skrutinija izjavil, da so od 217 oddanih glasov 3 neveljavni. Večina znaša torej 108 glasov. Za Bundesprezidenta je bil izvoljen dr. Michael Hainisch s 129 glasovi krščanskih socialcev in Vsenemcev, socialni demokrat Seitz pa je dobil 85 glasov.

Novi avstrijski Bundesprezident, dr. Michael Hainisch, je bil rojen l. 1858. V Aue pri Glognitzu kot sin tvorniškega ravnatelja. Juridične študije je absolviral deloma na Dunaju, deloma v Lipskem, nakar je poslušal v Berlinu znamen. narod. ekonom. Wagnerja in Schmollerja. Pozneje je stopil k avstrijski finančni prokuraturi, odkoder je bil poklican v naučno ministrstvo, katero pa je radi očesne bolezni zapustil. Od marca 1918 je član upravnega sveta avstro - ogrske banke. Dr. Hainisch se politično ni nikdar udeleževal. Pripada meščanskim demokratičnim krogom s precej nacionalnim obilježjem.

Zavlačevanje v Beogradu.

Beograd, 9. dec. (Izv.) Včeraj in danes so prispeli semkaj že skoro vsi poslanci. Poslanski klubi imajo svoje seje v novi zgradbi parlamenta. Demokratska zajednica ima svojo prvo sejo v petek dopoldne.

Beograd, 9. dec. (Izv.) Radikalni klub je imel danes plenarno sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se z ozirom na nerazjasnjeno situacijo pogajanja glede koalicije z drugimi strankami odločijo. Ta sklep se utemeljuje predvsem z dogodki na Hrvaškem; gotovo pa je, da igra veliko vlogo dejstvo, da je radikalni klub po številu slabjši, kar mu onemogoča prevzeti vodilno vlogo. V toku pogajanja, da se pridobijo za vstop v klub trije muslimani iz Makedonije, da bi tako radikali bili jači od demokratov. Situacijo v radikalnih vrstah popolnoma obvladuje Pašić. Z njim sta od ministrov Ninčić in Marković, medtem ko se proti zopetnemu vstopu ministrov Trifkovića in Jovanovića v vladno pogajanja odpor. V demokratskem klubu, ki je imel danes konferenco, vlada ogorčenje proti zavlačevanju vse situacije in se označuje kot velika hiba, da vlada ni že predala ostavke, temveč da se hoče šele po sestanku konstituante umakniti s pozorišča.

Zagreb, 9. decembra. »Hrvat«³ poroča, da je bil v turek politični sestanek zagrebske organizacije hrvatske zajednice, na katerem so razpravljali o nadaljnjem postopanju stranke. Z ozirom na zahtevo, da se mora v konstituenti položiti prisega, so sklenili, da bodo šli poslanci hrvatske zajednice v Beograd in tam delali na to, da se taka odredba odstrani iz poslovnika. Načrt ustave so soglasno odklonili.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) V tukajšnjih političnih krogih se pričakuje za jutri demisijske obeh zajedniških ministrov, dr. Drinkovića in dr. Kovačevića.

Beograd, 9. decembra. (Izv.) Po zanesljivih informacijah so Radićevci sklenili, da v decembru ne pridejo v konstituento.

Pogajanja z Avstrijo.

Beograd, 9. dec. (Izv.) Z ozirom na vesti, da se pričue v najkrajšem času pogajanja z Avstrijo zaradi ukinjenja sekvestrov je poslanec doktor Zerjav danes intervjuiral v ministrstvu zunanjih zadev in ministrstvu pravde. Avstrija je, kakor smo že poročali, urgirala razveljavljenje sekvestrov v zvezi z oprostitvijo jugoslovanskih depojev v Avstriji. Poslanec Zerjav je zahteval, da se k pogajanjem z Dunajem pritegnejo zastopniki slovenskih in hrvatskih interesentov.

Avstrija pred katastrofo.

Dunaj, 9. decembra. Pri zveznem kancelarju dr. Mayrju je bil danes razgovor s funkcijonarji Anglije, Francije, Italije in Zedinjenih držav. Zvezni kancelar je naglašal hudo finančno in prehranjevalno krizo Avstrije. Minister za prehrano dr. Grünberger je naznanil, da je neobhodno potreben nakup 60.000 ton ameriškega žita in financiranje tega nakupa. Finančni minister dr. Grimm je obrazložil finančne razmere. Zvezni kancelar dr. Mayr je izjavil po izjavah resortnih ministrov, da more vlada nositi odgovornost za poslovanje v sedanjih hudih krizi le tedaj, ako bo pravočasno dobila kredite, ki jih je predlagala reparijska komisija. Poslaniki so obljubili, da bodo svojim vladam sporočili prošnjo zveznega kancelarja za pospešitev akcije.

Beograd, 9. dec. (Izv.) Finančni minister Stojanović je izdal naredbo, s katero se stavljajo v promet nove novčanice po pet, deset in dvajset par.

Rešitev reškega vprašanja odložena.

Rim, 9. dec. (Izv.) »Agenzia Stefani«⁴ javlja: Po konferenci, ki jo je imel predsednik vlade Giolitti s parlamentarji, ki so šli iz lastnega nagiba na Reko, je vlada svoje stališče v reškem vprašanju formulirala v sledečih točkah: 1.) Italijanska vlada se ne more pogajati z d'Annunziem, predno ni ratificirana rapalska pogodba. 2.) Vlada ne more poprej priznati italijanske regence Kvarnera, dokler se ne izvede določba rapalske pogodbe, ki vsebuje samostojnost reške države. 3.) Ako tudi bi se mogel dobiti zakonit način, da stopi vlada v pogajanja z reško državo, vendar italijanska vlada tega ne more storiti, ker jo v tem ovira neprestano sovražno nastopanje in akti nediscipline od strani reške komande proti italijanski državi.

Rim, 9. decembra. (Izv.) Včeraj popoldne je sprejel predsednik vlade, Giolitti, parlamentarce, ki so se vrnili iz Reke in mu predložili poročilo o svojem potovanju. Giolitti je vzel poročilo na znanje in izjavil, da se bo rešitev reškega vprašanja končno javno razpravljala ko sklene senat ratifikacijo rapalske pogodbe. Nadalje je izjavil Giolitti, da mora Italija podvzeti odločilne korake proti d'Annunziu, da ne sme v nobenem vprašanju popustiti, ker kar dela Italija, dela v sporazumu z ostalimi zavezniki. Predsednik vlade je ostro obsojal postopanje reške vlade, ki je zaplenila nekaj italijanskih trgovskih ladij in s tem dosegla, da tuje države ne dovoljujejo svojim ladjam dostopa v Jadransko morje, grajal je upor na obeh torpedovkah in rekel, da na tak način gubl zaupanje v morarico. Kar se tiče otokov je stvar ta: Italija je zasedla otok po naročilu entente, da jih v primerem času izroči Jugoslaviji; to se bo tudi zgodilo, ker to zahteva čast in ugled Italije. Na opombo, da deli Reko od Sušaka samo reka Rečina, je smehljaje odvrnil Giolitti: »Koliko in še nenaravnejših mej imamo na svetu!«⁵ Ko so poslanci še enkrat ponovili prošnjo, da naj se vlada začne pogajati z d'Annunziem, je Giolitti odločno odgovoril: »Tu ne moremo storiti prav ničesar! Dokler ni ratificiran rapalski ugovor, ne moremo drugega, nego razpravljati s pomočjo generala Caviglie, ki je v tem vprašanju predstavnik italijanske vlade.«⁶ Odločne besede predsednika vlade so jako neugodno vplivale na javnost. Nacionalistični listi ga ostro napadajo, a zmernejše časopisje odobrava njegovo postopanje in ugotavlja, da je sedaj potrebna na vladi železna roka, ker bi se sicer ponavljali na suhem in na morju slučaj Bronzettij. Parlamentarna skupina »Obnova«⁷ ni vzela na znanje Giolittijevega odgovora, ker se z odgovoril neizmerno rešk, vprašanje vedno bolj komplicira in postaja vedno nevarnejše. Klub je nadalje sklenil, da stopi v zvezo z enim članom vlade, da povede novo akcijo za rešitev reškega vprašanja.

Bombni atentat na rumunski senat.

Dunaj, 9. decembra. (Izv.) Korespondenca Damian poroča iz Bukarešte: Med včerajšnjo sejo rumunskega senata je bil izvršen bombni atentat. Pri eksploziji sta bila ubita škof Demeter Radu in minister Crezeanu, težko ranjeni pa škof Ciorogeri in Nifon, senatorja Spiru in Gevegetu, general Coanda in minister Valianu.

Ljubljana, 9. decembra. Uradno se poroča: Regent prestolonaslednik Aleksander je imenoval z ukazom z dne 6. decembra 1920 gosp. Adolfa Ribnikarja za poverjenika za socialno skrb pri deželni vladi za Slovenijo. Predsedstvo deželne vlade za Slovenijo je radi tega pozvalo dosedanjega poverjenika za socialno skrb dr. Vladimirja Ravniharja naj izroči posle poverjenišva za socialno skrb novoimenoovanemu poverjeniku, ker ga smatra razrešenega dosedanje dolžnosti.

Pariz, 9. decembra. Iz obližja kralja Konstantina se poroča, da se kralj spričo izida ljudskega glasovanja ne bo odpovedal povrnitvi na prestol.

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

(Dalje.)

„Kako?“ vpraša policijski načelnik. „Zelo nenavadno, če nosi gentleman po žepih listnice, ki niso njegove. Tako čudno pačite svoj obraz. Kaj pa je tako zanimivega v tej listnici? Čisto navadna listnica iz krokoilovega usnja!“ Odpre jo, in gospod Bateson ostolbeni preseče njo. Policijski šef jemlje iz listnice Plan bančnega posloplja London and Liverpoolbank v Londonu, glavni kontor na „udgate“ cirkus in filijale v Putneyju ter, o, — beleške o navadah gospoda „odpravnika“ Waltersa! Pri pogledu na rokopis mrzlo spreleti Batesona po črevesju. Ve, da ni tega rikdar pisal, in vendar je pisava njegova lastna in brez dvoma. In niti beleške, niti načrta bančnega posloplja ni videl nikdar poprej...

Ha, sirovi angleški žepni tat in zločinec! Ali vidiš sedaj, v čigavo zanko si zašel? Ali obžaluješ sedaj nesrečno uro, ko si prekrizal pota gospoda Filipa Collina? Prepreno, mon ami! Angleški zakoni, v čijih okrilju si kljuboval Filipu, ne poznajo šale. Ti jih boš sedaj razmišljal marsikatero dolgo leto.

„Tega nisem pisal jaz...“ jeclja gospod Bateson. „Zarota proti meni...“

Policijski šef pogleda na pismo, mejeno v Batesonovem žepu, priwerja pisavi in vidi, da sta jednaki.

8 Potem zmigne z ramami in odredi:

„Odvedite jetnika!“

Filip Collin se pa smeje pri čitanju večernih listov.

Zadnji akt te prve Collinove angleške transakcije se je odigral sedem let pozneje. Ker ni bilo torbice in še zaradi nekaterih drugih olajševalnih okoliščin je Bateson dobil samo sedemletno kazen. Na dan, ko je imel zapustiti kaznilnico Dartmoor, so ga poklicali k ravnatelju: „Pismo za vas, Bateson. Zdi se, da je denar v njem. Pred pol leta so mi ga izročili s prošnjo, naj Vam je prečam, ko zapustite kaznilnico.“

Kaznjenec vzame pismo s tresočo roko in je dopre. S topim začudenjem zre na dva debela zvezka bankovcev. Končno se osvesti in čita:

„Dear Mr. Bateson, priznati mi morate, da sem držal besedo, ki sem Vam jo pred daljšim časom zastavil v Bondstreet. Zares sem poklical policijo na pomoč, ki je najino zadevico rešila na najzadovoljivejši način. Ko ste sedaj odsedeli svojo kazen, se ne hudujem več na Vas. V dokaz Vas prosim, da izvolite sprejeti priloženo. Naj Vam ta denar pomaga na boljšem potu, nego je bil Vaš prejšnji zločinski!“

Vaš vdani

Filip Collin.

Negibno zija Bateson v direktorja, ki je pričel preiskovati bankovce. „Hm, dobri Bank of England papirji,“ mrmra ravnatelj v svojo brado. „Toda stoj,“ — — — in stopil je k omari ter vzel iz nje stare sodne akte iz leta 1906. „Kaj hudiča!“ vzkligne. „Zato so se mi številke bankovcev zdele tako znane! Saj so

to oni bankovci, zaradi kojih so Vas vzeli hop, in ravno nekateri največji! Ropar je porabil le zlato in nekatere manjše bankovce je menjal, kakor smo izvedeli, na raznih krajih. To so številke! In pričel jih je čitati iz zapisnika, Bateson ga je pa jedva poslušal, kajti v zadregi je obrnil pismo in čital na njega hrblju še pripis: „Priznam, da boste poslani Vam bankovce precej težko menjali. Toda diable, kaj hočete? Storim pač, kar morem, da pomagam svojemu prijatelju. Pa brez zamere! Vaš F. C.“

II.

Prigoda raztresenih gospodov.

V severozapadnem delu Londona, na meji najotmenjeje četrti okoli Regentsparka, leži Gothenburg Road. Cesta je polna, kakor se bere v starih romanih, sledov minule lepote, v prejšnjih časih je pripadala že gori omenjeni otmeni četrti, ali je bila v teku časa degradirana. Od jugovzhoda sem od Bloomsbyrya se vrsle v gostih vrstah boarding-hiše, ki so zavzele najlepše in najvažnejše točke Gothenburg Roada. Še nekaj let in cesta, ki se bori z obupom postarane dvorne dame za svojo zunanost izgubi svoje mesto med otmenim svetom za vedno.

Nekako v sredini Gothenburg Road stoji hiša št. 49, srednjeveliko, dostojno, trinadstropno poslopje, ki je bilo leta 1906. precej zanemarjeno, a nosilo je na vratih tablico: „Za oddati“. Najemina, ki je bila naznačena — namreč 450 funtov — je bila že dovoljno jamstvo, da te hiše ne oddado v najem njeni lastniki gospodje Frank, Knight & Cie., Hanover Square 20. — Toliko bolj so

se pa začudili stanovalci in sosedje, ko so se nekega lepega dne meseca aprila 1906 pojavili v hiši delavci, ki so nekaj popravljali in sneli tudi tablico „za oddati“ in ko so se ustavili pred hišo vozovi za pohištvo.

Glej, glej, govorili so sosedje, vendar so nekemu obesili št. 49! Kdo le more plačevati 450 funtov za to staro barako? Da, da, v hišo št. 49 dobimo novega sosedo govorili so zopet v drugih hišah.

Vsa ta radovednost se je potolajila v par dneh, ko so sosedje zvedeli, da je vzel hišo v najem nek inozemec, profesor Pelotard iz Pariza, toda ta radovednost je izbruhnila s podvojeno močjo, ko se je profesor vselil v hišo. Bilo je videti, da ima profesor Pelotard trdno namero pustiti Gothenburg Road popolni nezvestnosti o sebi in svojem početju. Opazujoča česa, ki so ga motrila skozi vsa okna dolge ulice, morala so se zadovoljiti le z ugotovitvijo, da je profesor Pelotard star kakih 30 let, vedno elegantno oblečen, da ima modro zeleno avto marke Daimler in da stanuje sam v svoji hiši. Ako je kdo vprašal njegovo služabništvo, in to sta bili francoska kuharica in švedska sobarica, kaj dela profesor, odgovarjali sta vedno, da tiči ves dan nad nekim jako učenim delom, ki pa ne vsta o njem povedati nič natančnejšega; pripomnila sta še, da mora biti mož jako bogat.

To je bilo ljudem — a prvo silo dovolj, dokler niso zapazili v maju mesecu, da vsak dan ob pol devetih uri zjutraj stopi iz profesorjeve hiše rdečelas, slabo oblečen možakar. Takoj so hoteli spraševati švedsko sobarico, ali njen odgovor ni zado-

voljil. Rdečelas gospod je baže profesorjev tajnik, je pripovedovala sobarica in mu pomaga pri njegovem učenem delu. Kako naj pomaga tajnik gospodu profesorju, ko je vendar neprestano v Londonu? Na taka vprašanja deklet ni znalo odgovorjati, zato je ostala stvar nepojasnjena.

Nekega lepega dne v mesecu maju našel je Mr. Ingram, ki je stanoval v najelegantnejši hiši Gothenburg Road št. 45, v „Daily Telegraphu“ oglas, ki je vsaj deloma pojasnil početje profesorja Pelotarda. Oglas se je glasil:

„Psihična raziskovanja. Profesor Pelotard iz Pariza potrebuje za svoje veliko znanstveno delo podatke o poedinih zanimivih slučajih, ki nastanejo pri zagrizenih zbiralcih raznih predmetov, in o sličnih pojavih. Dokazano je, da so taka duševna razpoloženja v tesni zvezi z raztresenostjo v največji meri, duševnim miru in slabim spominom, zato vas prosim, da mi pošljete gori navedene podatke, in omenite, ali so in v kakih meri nastopili taki pojavi tudi pri vas. Jamčim vam popolno diskrecijo, a za vse podatke se še posebno zahvaljujem. Neprijetne posledice, ki so za onega, ki trpi na raztresenosti in slabljenju spomina, prava življenska nadloga, sprečuje in zdravi profesor Pelotard po novi psihni metodi. Obrnite se pismeno na naslov: profesor Pelotard, Gothenburg Road, London N. W.“

(Dalje prihodnjič.)

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Kupi se taška, ki dobro ohranja, priprava za inkamata. Naslov se izve v upravni tvi „Jutra“.

Dotični gospod, ki je zamenjal na praznik popoldne v kavarni Krapš na Skofcovem dežniku, naj ga vrne, kjer dobi svojega v kavarni.

Ova kompletna telefonska aparata menska, opremljena s posebnimi varovalji proti strelu in napetemu toku (Hochspannung-telephon-Apparate), popolnoma nova in takoj uporabna: za navadno rabo i za elektrarne itd. sta na prodaj po orig. fakticeni in vrnitvi carina. Vprašanja pod znakom „Telefon“ na upravo „Jutra“. Znamka za odgovor. 142 4—3

Ludvik Ileršič
Ismni trgovec in lastnik moto, ne žage se vladno priporoča za rezanje drv z motorno žago. Ahaoljeva cesta št. 10, tramvajška postaja: Sv. Petra cesta. 560

Izurjenega 3—8

strojepisca ali strojepis' o
išče notar v Crnomlju.
Nastop službe takoj, plača po dogovoru.

Orodje
priporoča 85 14—10

Odon Koutny
Ljubljana, Ko'odvorska ulica 37.

Amerikansko strojno
olje

Olje, lahko, za vrtenja;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za težke stroje;
olje za avtomobile, lahko;
olje, izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu. 57 104—80

Glavna zaloga:
Medić, Rakove & Zankl, d. z. o. z.
prej A. Zankl sinovi.

Ali ste že poslali na-
ročnino za „Jutra“?

Oprava za trgovino
(štelažo) 499 10—7
se takoj proda.
Henrik Kenda, Mestni trg 17.

Otvorilveni oglas.

Čenjenemu občinstvu vladno naznanjam, da sem otvoril dne 4. decembra 1920

špecerijsko in kolonijalno trgovino
na Marijinem trgu št. 1, v bivši Hauptmann-Zanklovi hiši.

Poleg vseh vrst špecerijskega in kolonijalnega blaga priporočam posebno moko, zdrob in lešprenjček iz lastnega mlina, dalje poljedelske pridelke in vsakovrstno pristno žganje, predvsem slivovico lastne kuhe.

Zagotavljajoč solidno in točne postrežbo o znatno znižanih cenah se priporočam
557 2 z odličnim spoštovanjem O. STURM.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D.

(prej Tiskarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg)

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča 35 17

za izdelovanje vseh tiskovin od posetnic do najumetnejšega barvnega tiska, kakor tudi za natiskovanje listov, časopisov, trgovinskih in uradnih tiskovin. Vsa ta dela izvršuje kar najhitreje in po strogo strokovnih pravilih.



Obenem priporoča svoj najbolje urejeno knjigoveznico, ki izvršuje knjigoveška dela od najpreprosteje do najfineje vrste.

Bonačev beležni koledar (tedenski koledar)

izide 16. t. m. in se dobi po vseh trgovinah s papirjem. Cena brez poštne K 20— komad.
Koledar je krasno izdelan in tiskan na dobro limanem papirju. Direktno naj se naroča pri tvrdki J. Bonač sin v Ljubljani. Denar naj se pošlje naprej. 561 3—1

Ribje olje
pristno norveško je sveže došlo in se dobi na drobno — in na debelo. —
Drogerija „SANITAS“, Celje. 529 6—3

„JADRAN“ d. z. o. z.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9

ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:
Pšenično moko, banačko in lastne mletve, koruzo, oves, pšenične otrobe, proseno kašo, ješprenj, sladkor češki v kockah, ameriški, Java kristal beli, kavo, najfinejše namizno jedilno olje, testenine, riž, Ceylon-čaj, poper v zrnu, sol, morsko in nemško-belo, petrolej, belo čiščeni, bosanske slive vseh vrst, čebulo makovako, orehe, krompir in različno drugo blago, tudi sukneno in manufakturno perilno blago, čevlje, moške, ženske in deške, izborna blago v vseh številkah, oddaja se le v večjih množinah.

ZAHVALA.

Vsem sorodnikom in znancem, ki so nam izrazili blagovoljno sočutje o priliki smrti naše pokojne
Ernestine Gallé, roj. Krisper
za darovane krasne vence in za spremstvo k zadnjemu počitku izrekamo prosrčno zahvalo.
Z. ljuče rodbine: Adolf Gallé in Valentina Krisper.
V Ljubljani, dne 9. decembra 1920. 564

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

Ustanovljena leta 1881. obrestuje hranilne vloge po čistih: 3%
brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.
Kredit vseh vrst. Hranilne vloge K 70.000.000. Tekoči račun. 11 22